

Forhold i høj Grad har Opmærksomheden henvendt paa de Mennesker, som skal erlægge deres Afgifter i Henhold til Kapitelstaksten. Nu hørte jeg ganske vist i Gaar, hvorledes der fra konservativ Side blev fremført en Masse juridiske Betæneligheder, man anførte endogsaa Grundlovens § 82. Det er ganske morsomt, og det har glædet mig, at Højre i den senere Tid har fattet en ganske overordentlig stærk Kærlighed til Grundloven. Det har jo ikke altid været saaledes, men Forholdet er aabenbart i Færd med at forandre sig, den slumrende Kærlighed er pludselig vaagnet. Samtidig med at man har paa-
 staaet, at det Skridt, Regeringen vil foretage, i Virkeligheden er retsstridigt, har man haft Opmærksomheden henvendt paa de betrængte Tiendenydere. Jeg hørte i Gaar og lagde Mærke til for et Øjeblik siden, da det ærede 5te Medlem for 2den Kreds (Piper) talte, at Præsterne og Præstenkerne blev nævnt; det skulde imidlertid ikke undre mig, om det ærede Medlem ogsaa har skænket Godsejerne en lønlig Tanke, det vilde i alt Fald være menneskeligt. Jeg for mit Vedkommende synes, at man under de nuværende Forhold ikke skal hænge sig for stærkt i Lovparagraffer. Det faktiske Forhold er i Øjeblikket det, at vor Lovgivning stadig glipper, og at vi her i Rigsdagen vedtager den ene midlertidige Lov efter den anden af den simple Grund, at vor Lovgivning ikke har været tilstrækkelig under de nuværende unormale Forhold. Man har, som det er sagt ikke een, men flere Gange, forstaaet, at vi lever under ekstraordinære Forhold, som kræver ekstraordinære Foranstaltninger. Formentlig har vi i Øjeblikket ikke overdrevent stærk Brug for Juristeri, men maa tage praktisk paa Forholdene og ikke hænge sig for stærkt i Lovens Bogstav. Lovgivningen er foregaaet under normale Forhold og baseret paa normale Tilstande, og det er da ikke mærkeligt, at den glipper under disse Forhold. Som jeg sagde før, jeg ser ikke rettere, end at man fra konservativ Side fuldkommen har glemt den ene Part, og jeg vil nødig gaa med til under disse Forhold at lade en af Parterne bære Dagens Møje og Besvær, medens den anden lukrer paa den førstes Bekostning, thi prak-

tisk stiller Forholdet sig saaledes i denne Sag: Jeg vil ikke anføre det gamle Udtryk, at Nød bryder alle Love, men jeg vil sige, som jeg sagde før, at ekstraordinære Forhold kræver ekstraordinære Foranstaltninger. Nu hørte jeg nok i Gaar, at det blev paa-
 staaet, at der ikke var Nødtilstand, og det er muligt, at der ikke er det i al Almindelighed, men formentlig vil ingen nægte, at for de Mennesker, der skal erlægge Afgifter i Henhold til den allerede fastsatte Kapitelstakst, kan der komme en Nødtilstand, og det turde dog være et Spørgsmaal, om det ikke er Lovgivningsmagts Opgave at raade Bod paa saadanne Forhold. Man siger nok, at saadanne Foranstaltninger i Virkeligheden er betingede af, at der her i Landet eksisterer Krigstilstand, men selv om dette ikke er Tilfældet, raser dog i dette Øjeblik Krigen udenfor vor Dør, og saa kan det ikke undgaa, at Virkningerne af Krigen i høj Grad influer paa vore Forhold, og derfor kan vi ikke undgaa at tage tilbørligt Hensyn til Krigsforholdene. Jeg vilde for mit Vedkommende i høj Grad have foretrukket det Lovforslag, der blev fremsat fra Regeringens Side i det andet høje Ting, fordi det forekommer mig, at dette Forslag var et Spørgsmaal om Ret og Uret, medens det i Øjeblikket forekommer mig, at Spørgsmaalet indskrænkes til at være et Hensigtsmæssighedsspørgsmaal, noget, som jeg kan give min Tilslutning, idet jeg dog maa tilføje, at jeg gør det under den Forudsætning, at de Forhold, vi er i Færd med at ordne her, maa blive ændret saa hurtigt som muligt, og ikke fordi jeg mener, at der ligger noget reelt til Grund for dette Forslag, som skal kunne bevirke en længere Varighed for det. Jeg ønsker ikke at være med til at etablere et Forhold som det, der her foreligger, som rækker langt ud i Fremtiden, men jeg gaar med, fordi det forekommer mig at være hensigtsmæssigt i Øjeblikket, og i Haabet om, at det maa lykkes os paa et senere Tidspunkt at naa til ændrede Forhold paa dette Omraade. Jeg gør det af to Grunde: for det første, fordi jeg ikke anerkender den Ret, som man fra anden Side vil paa-
 staa, at Nyderne har, og for det andet, fordi jeg synes, at man maa komme til en